

Nasledovanie Krista – čas, kedy nás mýtnici a neviestky predbiehajú...

Pavol TOMÁNEK

Abstrakt

V rodinách, kde žijú vedľa seba aspoň dve deti, často vidíme, že hoci majú tých istých rodičov, vyrastajú v tých istých podmienkach, a predsa sú často rozdielne ich povahy, názory, prístup k povinnostiam. Genetika nám hovorí, že sú to zdedené vlohy, talenty, nadanie po našich predkoch. Matúšovo evanjelium o dvoch bratoch, je vlastne evanjelium o výchove. O výchove nás všetkých. V Matúšovom evanjeliu nájdeme aj životný príbeh Tomáša Kempenského, ktorý nebol len mníchom, kňazom, ale živým ohlasovateľom.

Kľúčové slová: Výchova, Rodina, Odpustenie, Vôľa.

Abstract

In families where at least two children live side by side, we often see that although they have the same parents, they grow up in the same conditions, and yet their natures, opinions, and access to responsibilities are often different. Genetics tells us that these are inherited talents, talents, talents from our ancestors. Matthew's Gospel of the Two Brothers is actually a gospel of upbringing. About educating us all. In Matthew's Gospel we also find the life story of Tomas Kempensky, who was not only a monk, a priest, but a living herald.

Keywords: Education, Family, Forgiveness, Will.

Pripomíname si **550. výročie úmrtia Tomáša Kempenského**. Jeho knižočka *Nasledovanie Krista* sa stala príručkou osobnej zbožnosti, ktorá patrila k „povinnému čítaniu“ od stredoveku, nie akýmsi nanútením, ale živosťou obsahu, ktorý ponúkala, ponúka.

Osobnosť Tomáša Kempenského nespočívala v tvrdom presadzovaní viery a náboženstva do života ľudí, ale jeho veľkosť spočívala v jednoduchosti podávania biblických a vieroučných podnetov do života. Hovoril zo života do života. Evanjelium nečítal, on ho žil.

Svoj život zasvätil druhým. Bol otvorený pre zdravé vzťahy, podporoval rodinu a dôraz kládol na vzťahy medzi ľuďmi so zameraním na Boha, nie ako nedosiahnuteľnú modlu, ale ako skutočného

Otca.³⁹⁰ V tomto duchu sa zamýšľam nad životom Tomáša Kempenského. Mních, kňaz, brat, otec, priateľ.

U evanjelistu Matúša 21, 28 čítame, že jeden otec mal dvoch synov. Prišiel k prvému a povedal mu: „Syn môj, choď pracovať do vinice.“ Vieme, že sa mu nechcelo, no napokon išiel, ten druhý syn povedal, že ide, no nešiel...

Tomáš Kempenský nebol synom, ktorý by povedal, že ide, no napokon nešiel...práve naopak. Skúsime odkryť túto hĺbku jednoducho, cez evanjelium života.

V rodinách, kde žijú vedľa seba aspoň dve deti, často vidíme, že hoci majú tých istých rodičov, vyrastajú v tých istých podmienkach, a predsa sú často rozdielne ich povahy, názory, prístup k povinnostiam.³⁹¹ Genetika nám hovorí, že sú to zdedené vlohy, talenty, nadanie po našich predkoch. Časom si môžeme používaním svojho rozumu a slobodnou vôľou nadobudnúť ďalšie, rovnako kladné, ale, bohužiaľ, aj tie záporné vlastnosti. Matúšovo evanjelium o dvoch bratoch, je vlastne evanjelium o výchove. O výchove nás všetkých. Čo je na výchove fascinujúce? Že dokážete odovzdať samých seba. Čo je na výchove tragické? Práve to, že niekedy odovzdávate len seba.

Človek dokáže vychovať dobre, no dokáže vychovávať aj zle, a to vtedy, keď si človek sám pred sebou a pred svojimi blízkymi začne odobrovať svoje vlastné prešľapy len preto, aby vyzeral dobre. Možno že radi chodíme vyšľapanými chodníkmi, pritakávame na to, čo nie je v súlade s evanjeliom len preto, aby sme neboli čiernou ovcou tímu, no na druhej strane, keď sme s niekým iným, dokážeme o tejto udalosti veľmi radi písať až telenovelu ohováračiek a pod.

Toto využil pre svoje učenie Ježiš v evanjeliu. Poukázal na človeka, ktorý má dvoch synov. Rovnako ich vychováva, no nie každý je rovnako vychovaný.³⁹²

Ich prístupom k prosbe otca – ísť pracovať do vinice, môžeme pochopiť mnohé ďalšie duchovné udalosti. Evanjelium je namierené proti tej časti židovského národa,³⁹³ ktorá bola presvedčená o svojej dokonalosti. Boli to farizeji a vodcovia národa, ktorí si mysleli, že stačí povedať na Božiu výzvu tak, ako to povedal syn otcovi, keď ho posielal pracovať do vinice: Áno, idem! Ale nešiel. Pán Ježiš stavia túto časť národa, tzv. lepších veriacich ľudí oproti tým, ktorými sa pohrdalo. A predpovedá týmto sebedomým Izraelitom, že tí pohrdaní mýtnici a neviestky ich predídu do Božieho kráľovstva.

Prvý syn, na ktorého sa otec obrátil o pomoc, sa začal vyhovárať. Evanjelium hovorí, že potom si to rozmyslel a vidíme, že nakoniec predsa do vinice išiel. To hovorí, že tu zohráva vážnu úlohu

---

³⁹⁰ Thomas a Kempis Sanctus, 1379/80-1471, Trnava, SSV, 1995.

³⁹¹ Pavol TOMÁNEK, *Manželstvo a rodina v medzináboženskom dialógu*, Brno, Tribun, 2016,.

³⁹² Wolfgang BREZINKA, *Filozofické základy výchovy*, Praha, Zvon, 1996.

³⁹³ Biblia s aplikáciami pre život, Bratislava, Tlačiareň Svornosť, 1998 (podľa obsahu).

svedomie človeka.³⁹⁴ Ono ho privedie k poslušnosti. Boh cez svedomie hovorí k človekovi. V tomto prípade človek prijal Boží hlas vo svojom svedomí. Mýtnikov a neviestky pokladali za verejných hriešnikov, a preto vo vzťahu k Bohu si ich nevšímajú. Kristus si všima práve ich. Na tých, ktorých spravodliví odsudzovali, Ježiš v akomsi zrkadlovom obraze poukazuje na nesprávny spôsob života spravodlivých. Takto v nadstavenom zrkadle môžeme v Ježišových slovách vidieť seba v skutočnosti takých, akí sme.

Druhý syn, na ktorého sa otec obracia s prosbou o spoluprácu, začína s vyjadrením súhlasu, ale potom sa ukazuje, že opak je pravdou. Nejednotnosť postupu s prvým vyjadrením súhlasu alebo nesúhlasu nás vedie k ďalším myšlienkam. Prečo sľúbiť, keď viem, že nesplním.³⁹⁵ Toto vzniká vtedy, keď si človek o sebe myslí, že je spravodlivý. Preto ten, kto si myslí o sebe, že je spravodlivý, sám seba presvedča, že pracuje na kráľovstve Božom, čo symbolizuje vinicu Božiu. Taký človek si začína myslieť, že u neho je všetko v najlepšom poriadku a zaniká u neho ďalší duchovný rozvoj. Taký človek pociťuje nechť v zmene svojho stavu, pretože sa už pokladá za dokonalého.

Je presvedčený o svojej pravde, že je spravodlivý, a preto aj tých, ktorí myslia inak ako on podceňuje, neprijíma, odsúva stranou. Nemožno za takých pokladať veľkňazov a starších z ľudu? Keď vystúpil Ján Krstiteľ, mýtnici a neviestky opúšťali svoj hriech a vodcovia národa nepostrehli, že aj oni by mali niečo zmeniť, že sa dostáva poučenia aj im. Pán Ježiš sa chcel týmito vážnymi slovami dotknúť tvrdosti srdca „spravodlivých“, aby poznali svoju „nespravodlivosť“.³⁹⁶ Veľkňazi a starší ľudu patrili k náboženskej elite a len ťažko by sa niekto odvážil spochybníť ich zbožnosť, ich vzťah k Bohu. Ježiš Kristus to však urobil.

Nie však preto, aby ich odsúdil, ale preto, aby im dal šancu spoznať Božie dielo spásy. Vieme, že nedokázali prijať túto šancu.

Aj my sa môžeme ľahko stať podobne slepí voči Božím zámerom, ako títo židovskí náboženský vodcovia. Douglas Hare vo svojich komentároch k evanjeliu svätého Matúša poznamenal: „*Ako často sa stretávame so zamieňaním plnenia Božej vôle s prácou pre Cirkev. Je ľahké prestať načúvať Bohu, ak nadobudneme vnútorné presvedčenie, že mu slúžime skrze úlohy v spoločenstve, vo farnosti... Často však namiesto zúrodňovania vinohradu venujeme čas lešteniu svietnikov.*“

Jeden kňaz mi raz rozprával o mužovi z farskej rady, na ktorého bolo vždy spoľahnutie. Zohnal a zariadil všetko, čo bolo potrebné. Dbal o všetky praktické potreby počas bohoslužieb a často o svojej práci s radosťou hovoril: „*Otče, to je môj život.*“

---

³⁹⁴ Porovnaj: BIBLIA S APLIKÁCIAMI PRE ŽIVOT. 1998. Bratislava: Tlačiareň Svornosť, 1998.

³⁹⁵ Porovnaj: BIBLIA S APLIKÁCIAMI PRE ŽIVOT. 1998. Bratislava: Tlačiareň Svornosť, 1998.

³⁹⁶ Porovnaj: BIBLIA S APLIKÁCIAMI PRE ŽIVOT. 1998. Bratislava: Tlačiareň Svornosť, 1998.

Kňaz to však smutne okomentoval: „*Áno, je to jeho život. Uspokojuje ho, že takto pomáha farnosti. Je spokojný. A pre túto spokojnosť nevidí, čo že Boh od neho chce aj niečo iné...*“

Tomáš Kempenský sa naučil z evanjelia byť úprimný nielen voči druhým, ale aj voči sebe. Ved' Ježiš poukazuje, že milší mu je ten syn v podobenstve, ktorý povedal: „*Nechce sa mi.*“ *No potom to oľutoval a šiel*“ ako ten, čo na pozvanie odpovedal: „*Idem, Pane!*“ *Ale nešiel*“. Nevie, ako je to s nami a s našim nasledovaním Krista. Možno je tu opäť čas nielen si prečítať *Nasledovanie Krista*, ale začať to naplno žiť.

Použitá literatúra

BIBLIA s aplikáciami pre život, Bratislava, Tlačiareň Svornosť, 1998 (podľa obsahu).

BREZINKA, Wolfgang, *Filozofické základy výchovy*, Praha, Zvon, 1996.

KEMPENSKÝ Tomáš, *Nasledovanie Krista*, Trnava, SSV, 2014.

THOMAS A KEMPIS SANCTUS 1379/80-1471, Trnava, SSV, 1995.

TOMÁNEK, Pavol, *Manželstvo a rodina v medzináboženskom dialógu*, Brno, Tribun, 2016, 252 s.

Prof. PaedDr. PhDr. ThDr. Pavol TOMÁNEK, PhD., MBA, MHA
Vysoká škola zdravotníctva a sociálnej práce sv. Alžbety, n. o.
Bratislava